

ปกิณณกวกคฺควณฺณา (มยา วุจฺเจเต)

๔. ลกฺขณฺณภทฺทียตฺเถรวตฺถุ. (มยา วุจฺเจเต) (๒๑๖)

"มาตรํ ปิตฺรํ หนฺตฺวาติ อิมํ ธมฺมเทสนํ สตฺถา เชตฺวเน
วิหรนฺโต ลกฺขณฺณภทฺทียตฺเถโร อารพฺภ กเถสิ.

เอกทิวสํ หิ สมฺพหฺลลา อาคนฺตฺกา ภิกฺขุ สตฺถารํ ทิวาญฺจานเ
นิตินนํ อุปสงฺกมิตฺวา วนฺทิตฺวา เอกมนฺตํ นิสิตฺตํ.

ตสฺมี ขณฺเ ลกฺขณฺณภทฺทียตฺเถโร ภควโต อวิพฺบุเร อติภฺกมตี.

สตฺถา เตสํ ภิกฺขุณฺํ จิตฺตวารี ฌตฺวา "ปสฺสธ ภิกฺขเว, อโย
ภิกฺขุ มาตาปิตโร หนฺตฺวา นิตฺทุกฺโข หุตฺวา ยาสิตฺติ วตฺวา, เตหิ [ภิกฺขุ
หิ] "กํ นุ โข สตฺถา วทสฺสิตฺติ อญฺญมญฺญํ มุขานิ โอลฺลเกตฺวา สํ
สยํ ปกฺขนฺเตหิ "กํ นามะตํ วทถาติ (วจเน) วุจฺเจเต, เตสํ ธมฺมํ เท
เสนฺโต อิมํ คาถมาห

"มาตรํ ปิตฺรํ หนฺตฺวา ราชานो เทว จ ขตฺติเย

รณฺจํ สานุจโร หนฺตฺวา อนินฺโฆ ยาคี พฺราหฺมโณติ.

ตตฺถ (ปเทสุ) "सानุจรณฺติ (ปทสฺส) อายสฺสาธเกน อายตฺต
เกน สหิตนฺติ อตฺถโธ, เอตฺถ (คาถายํ) หิ "ตณฺหา ชเนติ ปุริ
สนฺติ วจนฺโต ตีสฺส ภเวสฺส สตฺตานํ ชนฺนโต ตณฺหา มาตา นาม (โห
ติ).

"อหํ อสฺกสฺส นาม รณฺโณ (ปฺตฺโต) วา (อสฺกสฺส นาม) ราช
มหามตฺตสฺส วา ปฺตฺโต อมฺหิตี ปิตฺรํ นิสฺสาย อสฺมิมานสฺส อุปฺปช
ชนฺโต อสฺมิมาโน ปิตา นาม (โหติ).

โลโก วีย ราชานัน (ภชนโต) ยสฺมา สพฺพานิ ทิฏฺฐิจิตฺตา
นิ เทว สสฺสตุจฺเฉททิฏฺฐิโย ภชนติ; ตสฺมา สสฺสตุจฺเฉททิฏฺฐิ
โย เทว ขตฺติยราชานโน นาม (โหนติ).

ทฺวาทสายนานิ วิตฺถตฺตเถน รฏฺฐสทิสตฺตา รฏฺฐํ นาม (โหน
ติ) .

อายสธโก อายุตฺตกปฺริโส วีย ตํ นิสฺสิโต นนฺทิราโค อนฺจโร
นาม โหตีติ อตฺถโ ปรุทฺธิเตน เวทิตพฺโพ.

อนีโหมติ (ปทสฺส) นิทฺทุกฺโขติ อตฺถโ.

พฺราหฺมโณติ: (ปทสฺส) จีณาสโวติ อตฺถโ. ปุคฺคโล เอเตสํ ตณฺ
หาทึนํ (กิเลसानํ) อรหตฺตมคฺคณฺณณาสินา หตฺตตา จีณาสโว (โหติ).

(โส ปุคฺคโล) นิทฺทุกฺโข หุตฺวา ยาสีติ อัย “อนีโหม ยาสี พฺราห
มโณติ เอตฺถ (คณฺณปาเท) อตฺถโ ปรุทฺธิเตน เวทิตพฺโพ.

เทสนาวสานเน เต ภิกฺขุ อรหตฺเต ปติฏฺฐหึสฺสุ.

ทฺุตฺติยคณฺณายปี วตฺถุ ปฺริมสทิสเมว (โหติ).

ตทาปี สตฺถา ลกฺขณฺณกภทฺทิตฺตเถรเมว อารพฺภ เตสํ ฐมฺมํ เทเสน
โต อิมํ คณฺณมาห

"มาตฺรํ ปีตฺรํ หนฺตฺวา ราชานโน เทว จ โสตฺถิเย

เวยฺยคฺคณฺณปญฺจมํ หนฺตฺวา อนีโหม ยาสี พฺราหฺมโณติ.

ตตฺถ (ปเทสฺส) "เทว จ โสตฺถิเยติ: (ปททฺวยสฺส) เทว จ พฺราห
มณฺเติ อตฺถโ.

อิมิสฺสา หิ คณฺณาย สตฺถา อตฺตโน ฐมฺมิสฺสรตฺตาย จ เทสนา
วิธิกฺุสลตฺตาย จ สสฺสตุจฺเฉททิฏฺฐิโย เทว พฺราหฺมณราชานโน กตฺ
วา กเถสิ.

เวยยคมปญจมนุติ เอตถ (คาถาปาเท วิคฺคโห ปณฺธิเตน เวทิตพฺ
โพ) พุยคฺฆมานุจริโต สปปฏฺฐิภโย ทุปฺปฏฺฐิปนโน มคฺโค เวยยค
โหม นาม, วิจิกิจฺฉานีวรนํปี เตन (เวยยคฺฆเมน) สทิสฺตาย เวยยคฺฆ
นาม, ตํ (เวยยคฺฆํ) ปญจํ อสฺส โหตีติ นีวรนปญจํ เวยยคมปญ
จํ นาม.

ปุกฺคโล อิทฺถจ เวยยคมปญจํ อรหฺตฺตมคฺคณฺณณาสีนา นิส
เสสฺ (กตฺวา) หนฺตฺวา อนีโหม ยาทิ พฺราหฺมโณติ อัยฺ เอตถ (อฑฺฒ
คาคายํ) อตฺโถ (ปณฺธิเตน เวทิตพฺโพ) เสสฺ (วจนํ) ปุริมสทิสเมว โห
ตีติ.

ลกุณฺณภทฺททียตฺถเรวตฺถ.